

La convivència ho és tot, inclosa la problemàtica de la Igualtat

Carmen Pérez Figueras

En aquesta exposició no es tracta de parlar un cop més de la Igualtat d'Oportunitats com la sentim o la percebem les dones, si no que es vol aportar una sèrie d'indicacions i voluntats que portin a la reflexió, expressades per diversos organismes, de quines haurien d'ésser les accions de les institucions envers l'aplicació de polítiques d'Igualtat en tots els àmbits de la vida de les dones i dels homes. Es tracta, doncs, de parlar en base al concepte del **mainstreaming** (veure Terminologia, al final de la comunicació)

La Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes s'aborda en molts documents europeus des de perspectives i contextos ben diferents, però hi ha un primer Informe¹ sobre la política comunitària en matèria d'Igualtat d'Oportunitats en el seu conjunt. L'Informe s'adreça a un ampli públic: als responsables de les polítiques d'igualtat d'oportunitats i també als responsables de les polítiques d'ocupació, assumptes socials, relacions laborals, formació i educació, a tots els nivells: europeu, nacional, regional i, afegirem, local.

La Comissió Europea a través de la Direcció General V (DG-V) responsable de l'ocupació, les relacions laborals i els assumptes socials, edità l'Informe anual 1996 sobre la Igualtat d'Oportunitats, en el que tracta l'establiment de la cooperació en una societat canviant, de les dones i homes en una economia canviant, de la conciliació del treball i la vida familiar, del foment d'una participació equilibrada de dones i homes en la presa de decisions, de fer possible que les dones exerceixin els seus drets i dels avenços de la Conferència de Pekín.

El document estratègic de la Comissió² que parla de la integració d'una dimensió de gènere i d'igualtat d'oportunitats en el conjunt de les polítiques comunitàries en la seva introducció precisa que *"els governs i els altres actors haurien de potenciar l'adopció de mesures actives per tal d'assegurar la consideració de la problemàtica homes-dones en totes les polítiques i tots els programes, per tal d'analitzar els efectes sobre les dones i els homes, respectivament, abans de prendre qualsevol decisió"* Aquest missatge de la Unió Europea es va transmetre a la IV Conferència de les Nacions Unides a Pekín, el setembre del 1995.

La **integració** és el fil conductor del nou Programa d'acció comunitària per a la Igualtat d'Oportunitats entre les dones i els homes (1996-2000)³. Amb aquest programa es pretén **promoure** la integració de la dimensió de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'elaboració, la posta en pràctica i el seguiment de totes les polítiques i accions de la Unió Europea i dels Estats membres, tot respectant les seves respectives competències.

La Comissió europea en la comunicació relativa al concepte d'integració⁴ dóna un gran pas endavant i defineix el concepte d'integració com una estratègia més activa i global que ha de promoure la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes mobilitzant a més de l'acció positiva com a tal, la incorporació en totes les polítiques generals i accions realitzades amb aquest objectiu. El document descriu també, com aquest concepte d'igualtat és considerat en les diferents accions, especialment en les polítiques estructurals, i també en les polítiques d'ocupació i del mercat de treball, de l'educació i la formació, en les activitats d'informació i les relacions externes.

En aquest document es donen una sèrie de pautes i consideracions per a construir cooperacions inter-serveis de les diferents direccions generals comunitàries (DGs), orientacions concretes per avaluar l'impacte d'aquestes accions, fer un seguiment amb informes periòdics, la integració de

la perspectiva de gènere, i d'igualtat d'oportunitats en la contractació de recursos humans, generar mòduls de formació per a tots els nivells de l'administració, etc.

Aquesta introducció és una pinzellada que vol mostrar les inquietuds i esforços de les estructures comunitàries per introduir el concepte de **mainstreaming**, i que cada vegada són més rellevants en les decisions polítiques a prendre per les autoritats nacionals, regionals i locals.

Si parlem de la posta en pràctica d'aquestes directrius o accions que hem esmentat de forma breu, i ens acostem al terreny de la política local, podrem constatar que algunes administracions locals progressistes, han pres bona nota d'aquestes indicacions i actualment es troben immerses en l'elaboració de **Plans municipals per a la igualtat**, així com a la recerca de noves maneres de fer possible la igualtat d'oportunitats.

El IV Programa d'acció comunitari és un dels instruments vàlids que facilita un co-finançament per fer possible a través dels Ens Locals, la difusió i l'aplicació del **mainstreaming**.

S'han elaborat estudis en els territoris per conèixer la situació de les dones en l'àmbit de les administracions públiques. Aquests treballs de recerca i anàlisi han permès identificar les "**bones pràctiques**" i s'han publicat "**Guies de bones pràctiques**" que faciliten l'aplicació de mesures a favor de la igualtat.

Com annex i exemple d'una d'aquestes guies, presentem la guia elaborada per un projecte comunitari, "Estela", que pot servir de mostra i model per avançar en el camí de mesures en els àmbits de les administracions locals.

Terminologia.

La Igualtat d'Oportunitats: El principi d'igualtat comporta la prohibició formal de la discriminació i, d'altra banda, la promoció de la igualtat real que consisteix en la igualtat d'oportunitats i de tracte.

Discriminació: És el tracte diferenciat que es dona a una o varies persones pel fet de pertànyer a un determinat grup (per raons de sexe, ètnia, ideologia o d'altres), sense considerar les seves capacitats personals. Per tant, altera o anul·la la igualtat d'oportunitats. **La discriminació directa** és un tracte que està prohibit per la llei. **La discriminació indirecta** consisteix en establir situacions o condicions d'aparença neutra, però que en realitat desfavoreixen o exclouen un determinat grup de persones per causes subjectives o injustificades.

Acció positiva: En un sentit genèric, és una estratègia orientada a aconseguir la igualtat d'oportunitats a partir de mesures que permetin compensar les discriminacions que resulten de la pràctica o dels sistemes socials. L'acció positiva justifica un tractament diferenciat cap a situacions desiguals i d'unes discriminacions prèvies. És un tipus d'acció dissenyada per ser utilitzada temporalment, al temps que es rectifiquen les desigualtats.

Pla d'acció positiva a nivell d'empresa o centre de treball: És l'estratègia o política personal orientada a aconseguir la igualtat real entre dones i homes en el treball, amb una participació equilibrada dels dos sexes en tots els llocs de treball (per superar la segmentació horitzontal) i a tots els nivells jeràrquics (per superar la segmentació vertical).

Mainstreaming: Així denomina la Comissió Europea el principi d'integració de la dimensió de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en totes les polítiques i accions de les institucions. Significa portar els temes de la igualtat de gèneres al corrent principal de totes les iniciatives.

Acció per la Igualtat d'oportunitats: Així es denominen totes les activitats o conjunt d'activitats proposades per generar millors condicions d'igualtat. Pot ésser un conjunt complex, com per exemple, un programa que inclogui materials, activitats i serveis, i també una activitat singular com pot ésser una campanya de presa de consciència amb fulletons informatius. El més important és que l'acció respongui a un "format" concret, és a dir, que d'ella es puguin descriure objectius, beneficiaris, resultats i recursos utilitzats.

Bones pràctiques per la Igualtat d'oportunitats: Hi ha tres factors que es consideren els més importants per identificar i desenvolupar les bones pràctiques: a quin nivell l'acció contribueix a fer efectiva la igualtat d'oportunitats; fins a quin nivell, aquesta compromet les institucions, o el comportament del públic en general; i la qualitat i eficiència de l'acció com a tal en la seva concepció, execució i valoració. Cal tenir en compte aquests tres factors conjuntament en el moment de valorar les accions.

Bibliografia.

¹ Informe Anual Ig. Op. 1996 "La Igualtat d'Oportunitats per a les dones i els homes a la Unió Europea

² Document estratègic de la Comissió, Doc. EQOP 02-97, DG V/d/5, 30.12.97

³ IV Programa d'acció comunitari a mig termini per a la Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes (1996-2000), decisió 95/593/CE del Consell del 22.12.1995, JO n° L 335 del 30.12.95, p. 37.

⁴ Doc. COM(96)67: "Integrar la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes en el conjunt de les polítiques i les accions comunitàries"